

بازگشایی یک پرونده دیگر؟

درباره دادخواهی احتمالی فرانسه در دیوان بین‌المللی دادگستری

آرش ملک

پژوهشگر حقوق بین‌الملل

چندی قبل ژان نوتل بارو، وزیر امور خارجه فرانسه از قصد دولت متبوع خود مبنی بر ارجاع اختلاف با ایران پیرامون اتباع بازداشتی فرانسه به دیوان بین‌المللی دادگستری خبر داد. براساس اظهارات او سبسیل کولر وژاک پاری، زوج فرانسوی که برای تعطیلات به ایران آمده بودند از ماه مه ۲۰۲۲ بدین سوبه اتهام جاسوسی و تلاش برای ایجاد آشوب در بازداشت هستند و به خدمات کنسولی دسترسی ندارند. این در حالی است که دولت ایران بر اساس بند ب از ماده ۳۶ کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی (۱۹۶۳) متعهد است مانعی در مسیر ارتباط تبه خارجی بازداشت شده و پست کنسولی دولت متبوع قرار ندهد. نقض تعهدی که ایران به انجام آن متهم است و فرانسه از رهگذر آن نقض حقوق بین‌الملل و تحقق مسئولیت بین‌المللی دولت ایران را ادعای می‌کند.

در حال حاضر، جزئیات خواسته فرانسه معلوم نیست و ارزیابی دقیق شرایط مستلزم انتشار لایحه‌خواهانی (Memorial) است. لیکن از اخبار پراکنده و غیررسمی چنین استنباط می‌شود که دولت فرانسه اوضاع این زوج را در زندان بسیار نامساعد دانسته و در فرض -بسیار محتمل- رسمی شدن دادخواهی، با استناد به مواد ۴۱ اساسنامه و ۷۵ آئین دادرسی دیوان بین‌المللی دادگستری آزادی بی‌قید و شرط آنها را در چارچوب یک دستور موقت از دیوان طلب خواهد نمود.

خارج از موضوع صدور یک دستور موقت، دیوان بین‌المللی دادگستری در تفسیر ماده ۳۶ از کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی برخوردار از یک رویه غنی است. این نهاد ذیل پاراگراف ۷۷ از رای ماهوی صادره در پرونده لاگران (آلمان علیه ایالات‌متحده) اعلام نمود حقوق مندرج در ماده ۳۶ کنوانسیون وین را از شمار حقوق بشری قلمداد می‌کند؛ موضعی که در پاراگراف ۱۲۴ از رای ماهوی در پرونده اونا (مکزیک علیه ایالات متحده) نیز به صراحت تکرار شد. لیک پرونده جادهاو (هند علیه پاکستان) از باب قرابت موضوعی در این رابطه شایسته توجه است. در این پرونده،

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

آرش ملک

۲

تیتریک

HEADLINE ONE

HEADLINE TWO

HEADLINE THREE

HEADLINE FOUR

HEADLINE FIVE

HEADLINE SIX

HEADLINE SEVEN

HEADLINE EIGHT

HEADLINE NINE

HEADLINE TEN

HEADLINE ELEVEN

HEADLINE TWELVE

HEADLINE THIRTEEN

HEADLINE FOURTEEN

HEADLINE FIFTEEN

HEADLINE SIXTEEN

HEADLINE SEVENTEEN

HEADLINE EIGHTEEN

HEADLINE NINETEEN

HEADLINE TWENTY

HEADLINE TWENTY ONE

HEADLINE TWENTY TWO

HEADLINE TWENTY THREE

HEADLINE TWENTY FOUR

HEADLINE TWENTY FIVE

HEADLINE TWENTY SIX

HEADLINE TWENTY SEVEN

HEADLINE TWENTY EIGHT

HEADLINE TWENTY NINE

HEADLINE THIRTY

HEADLINE THIRTY ONE

HEADLINE THIRTY TWO

HEADLINE THIRTY THREE

HEADLINE THIRTY FOUR

HEADLINE THIRTY FIVE

HEADLINE THIRTY SIX

HEADLINE THIRTY SEVEN

HEADLINE THIRTY EIGHT

HEADLINE THIRTY NINE

HEADLINE FORTY

HEADLINE FORTY ONE

HEADLINE FORTY TWO

HEADLINE FORTY THREE

HEADLINE FORTY FOUR

HEADLINE FORTY FIVE

HEADLINE FORTY SIX

HEADLINE FORTY SEVEN

HEADLINE FORTY EIGHT

HEADLINE FORTY NINE

HEADLINE FIFTY

HEADLINE FIFTY ONE

HEADLINE FIFTY TWO

HEADLINE FIFTY THREE

HEADLINE FIFTY FOUR

HEADLINE FIFTY FIVE

HEADLINE FIFTY SIX

HEADLINE FIFTY SEVEN

HEADLINE FIFTY EIGHT

HEADLINE FIFTY NINE

HEADLINE SIXTY

HEADLINE SIXTY ONE

HEADLINE SIXTY TWO

HEADLINE SIXTY THREE

HEADLINE SIXTY FOUR

HEADLINE SIXTY FIVE

HEADLINE SIXTY SIX

HEADLINE SIXTY SEVEN

HEADLINE SIXTY EIGHT

HEADLINE SIXTY NINE

HEADLINE SEVENTY

HEADLINE SEVENTY ONE

HEADLINE SEVENTY TWO

HEADLINE SEVENTY THREE

HEADLINE SEVENTY FOUR

HEADLINE SEVENTY FIVE

HEADLINE SEVENTY SIX

HEADLINE SEVENTY SEVEN

HEADLINE SEVENTY EIGHT

HEADLINE SEVENTY NINE

HEADLINE EIGHTY

HEADLINE EIGHTY ONE

HEADLINE EIGHTY TWO

HEADLINE EIGHTY THREE

HEADLINE EIGHTY FOUR

HEADLINE EIGHTY FIVE

HEADLINE EIGHTY SIX

HEADLINE EIGHTY SEVEN

HEADLINE EIGHTY EIGHT

HEADLINE EIGHTY NINE

بررسی آنچه در اولین روز مذاکرات ایران و آمریکا در مسقط گذشت

یک گام به پیش

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

اولین مرحله از مذاکرات تهران و واشنگتن عصر دیروز به پایان رسید و دور دوم این گفت‌وگوهای غیرمستقیم هفته آینده در عمان برگزار خواهد شد. **سیدعباس عراقچی**، **رئیس هیئت مذاکره‌کننده ایران** این خبر را داد و در جمع‌بندی مذاکرات مسقط گفت که فضای سازنده‌ای در این گفت‌وگوها شکل گرفت. او گفت تلاش این است که در جلسه بعدی چارچوب‌های مذاکرات در دستور کار قرار بگیرد و اگر مبنای گفت‌وگوها قطعی شود، آن زمان می‌توان مذاکرات واقعی را آغاز کرد. عراقچی فضای مذاکرات را بسیار آرام و محتزمانه توصیف کرد. رؤسای هیئت ایران و آمریکا پس از پایان گفت‌وگوهای غیرمستقیم که حدود دو ساعت‌ونیم طول کشید، هنگام خروج از محل مذاکرات و در حضور وزیر خارجه عمان دقایقی با یکدیگر گفت‌وگو کردند. عراقچی پس از ورود به عمان و پیش از برگزاری مذاکرات، با بدرالبوسعدی همتای عمانی خود دیدار و گفت‌وگو کرد. وزیر امور خارجه کشورمان ساعت ۲۰ شب گذشته مسقط را به مقصد تهران ترک کرد.

▼ به مبنای مذاکره خیلی نزدیک شدیم

عراقچی که به‌عنوان رئیس هیئت مذاکره‌کننده در عمان حضور داشت، پس از پایان گفت‌وگوها در مصاحبه با خبرنگار صداوسیمما گفت: «حدود دو ساعت ونیم گفت‌وگوی غیرمستقیم داشتیم. با زحمت آقای البوسعدی وزیر خارجه محترم عمان که بین هیئت‌ها در رفت و آمد بودند، فکر می‌کنم چهار بار این رفت و آمدها انجام و دیدگاه‌های طرفین منتقل شد. به‌نظم به عنوان جلسه اول، جلسه سازنده‌ای بود. در یک محیط آرام و بسیار محتزمانه گفت‌وگو شد. هیچ زبان غیرمناسبی به کار گرفته نشد. طرفین تعهد خود را برای پیشبرد این گفت‌وگوها تا رسیدن به یک توافقی که مطلوب دو طرف و از موضع برابر صورت بگیرد، نشان دادند.»

وزیر امور خارجه تاکید کرد: «قرار بر این شد که احتمالاً شنبه هفته آینده دور دوم برگزار شود. در جلسه بعدی وارد چارچوب‌های کلی توافق خواهیم شد و می‌بینیم که این پروسه را تا کجا می‌توانیم ادامه دهیم. مسلمان‌ها و نه طرف مقابل اصلاً خواهان یک مذاکره بی‌حاصل یا گفت‌وگو برای گفت‌وگو، ائتلاف وقت‌ومذاکرات فرسایشی نیستیم. طرف آمریکایی هم گفتند که مطلوب آن‌ها توافقی است که در کوتاه‌ترین زمان به دست بیاید. این کار آسانی نیست و احتیاج به اراده لازم از دو طرف دارد. طرف مقابل در جلسه امروز تلاش زیادی کرد که اراده خود را برای رسیدن به یک توافق مناسب و عادلانه نشان دهد. باید این دور از مذاکرات را ارزیابی و روی بحث‌های آن به‌طور دقیق کار کنیم. در سطوح مختلف مشورت‌ها صورت بگیرد و برای دور بعدی آماده شویم.»
عراقچی ادامه داد: «گفت‌وگوها در همین سطح برگزار خواهد شد. میزبانی بر عهده عمان است اما احتمالاً محل آن تغییر کند. امروز فضای جلسه به‌گونه‌ای بود که ادامه و استمرار گفت‌وگورا تضمین می‌کرد. جلسه آینده سعی می‌کنیم وارد دستورکار مذاکرات شویم که طبعاً کنار خود یک جدول زمانی هم خواهد داشت. این‌ها بحث شکل مذاکرات است. مهم محتوای مذاکرات است و اینکه بر چه مبنایی مذاکره کنیم. فکر می‌کنم در این جلسه به مبنای مذاکره خیلی نزدیک شدیم. اگر در جلسه آینده بتوانیم مبناراً قطعی واقعی را شروع زیادی از راه را رفتیم و می‌توانیم براساس این مبنا گفت‌وگوهای واقعی را شروع کنیم.»
رئیس دستگاه دیپلماسی در توضیح روبرو شدن برنامه‌ریزی نشده با هیئت آمریکایی در زمان ترک محل مذاکره نیز گفت: «هنگام خروج دو هیئت با یکدیگر برخورد داشتند. چند دقیقه‌ای با یکدیگر گفت‌وگو کردیم. این امر پذیرفته‌شده‌ای است. ما همیشه در برخورد با دیپلمات‌های آمریکایی نزاکت دیپلماتیک را رعایت کردیم. این بار هم در حد سلام و علیک صحبت کردیم. اتفاق فوق‌العاده‌ای نبود.»

▼ موضع رسمی آمریکا: مذاکرات مثبت و سازنده بود

کاخ سفید در بیانیه‌های کوتاه، درباره مذاکرات غیرمستقیم روز گذشته اعلام موضع کرد. در این بیانیه آمده بود: «استیو ویتکاف نماینده ویژه آمریکا در امور خاورمیانه به وزیر خارجه ایران تاکید کرد که وی از دونالد ترامپ دستور دارد که در صورت امکان، اختلاف‌ها بین دو کشور از طریق گفتگو و دیپلماسی حل شود.»
در بخش دیگری از بیانیه ذکر شده است: «این مسائل بسیار پیچیده است و ارتباط مستقیم ویتکاف امروز گامی روبه جلو در دستیابی به نتیجه‌ای سودمند برای هر دو طرف بود. طرفین توافق کردند که شنبه آینده دوباره ملاقات کنند.»
استیو ویتکاف، **نماینده ترامپ در امور خاورمیانه** که در این مذاکرات ریاست هیئت آمریکایی را بر عهده داشت، شب گذشته به خبرنگار NBC گفت: «ما یک گفت‌وگوی بسیار مثبت و سازنده داشتیم. مذاکرات با ایران در تاریخ ۱۹ آوریل ادامه خواهد یافت.»
تا زمان تنظیم این گزارش، بیانیه رسمی کاخ سفید در واکنش به پایان نخستین دور گفت‌وگوهای ایران و آمریکا منتشر نشد.

▼ روایت وزیر خارجه عمان

بدر البوسعدی، **وزیر خارجه عمان** که میبانی ایسن مذاکرات غیرمستقیم بود، پس از پایان گفت‌وگوها در توییت نوشت: «باعث افتخار من است که امروز در مسقط میزبان دکتر سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، و استیوویتکاف، فرستاده ویژه رئیس جمهور آمریکا بودیم و میانجی‌گری برای آغاز روند گفت‌وگو و مذاکرات را با هدف مشترک دستیابی به توافق

عادلانه و الزام‌آور انجام دادیم. مايلم از دو همکارم برای این تعامل تشکر کنم؛

تعاملی که در فضایی دوستانه و مناسب برای نزدیک‌سازی دیدگاه‌ها و در نهایت دستیابی به صلح، امنیت و ثبات منطقه‌ای و جهانی انجام شد. ما به همکاری ادامه خواهیم داد و تلاش‌های بیشتری برای رسیدن به این هدف به کار خواهیم گرفت.»

▼ واکنش روس‌ها

میخائیل اولیانوف، **نماینده دائم روسیه در سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین**، در واکنش به مذاکرات روز شنبه در توییت خود نوشت: «ایالات متحده و ایران امروز در عمان ملاقات کردند. بیابیم در شروع مذاکرات برای آن‌ها آرزوی موفقیت کنیم.»

▼ تحلیل رابرت مالی

دیوید سینگر، **خبرنگار آمریکایی در نیویورک‌تایمز** نوشت: «**رابرت مالی**، **رئیس تیم مذاکره‌کننده آمریکا در دوره بایدن** که در توافق برجام نقش داشت و سپس نماینده اصلی بایین در مذاکرات با ایران بود، پرسیدم ایرانی‌ها چگونه به دور رئیس‌جمهور اخیر نگاه می‌کنند. او گفت: اکنون شناس تفاهم تهران و واشنگتن بیشتر است؛ بایدن به توافق بی‌تفاوت بود اما ترامپ مشتاق آن است. بایدن حسابگر بود و روی سیاست داخلی تمرکز داشت اما ترامپ به آن اهمیت نمی‌دهد.»

▼ عراقچی حریف سر سختی است

وندی شرم، **معاون سابق وزیر خارجه آمریکا** که مذاکره‌کننده ارشد این کشور در جریان گفت‌وگوهای ایران و ۵+۱ بود، روز گذشته ساعتی قبل از انجام مذاکرات به ABC News گفت: «به نظر من مذاکرات به صورت غیرمستقیم شروع خواهد شد و بعد با مذاکرات مستقیم ادامه می‌یابد. به نظر می‌آید که ترامپ اعتماد بسیار زیادی به ویتکاف دارد. این گفت‌وگوها جنبه فنی بسیار پیچیده‌ای دارد و عباس عراقچی وزیر خارجه ایران که در زمان گفت‌وگوها در دوره اوباما طرف مذاکره من بود، آدم بسیار سرسخت و باهوشی است. او زبان انگلیسی را به‌طور کامل و مسلط صحبت می‌کند و از همه جزئیات فنی باخبر است، بنابراین ویتکاف با رقیب سرسختی روبروست.»

▼ فضاسازی‌های رسانه‌ای

پیش از انجام مذاکرات و حین برگزاری آن، حجم زیادی از اخبار جعلی توسط رسانه‌های مختلف خارجی منتشر شد که بعضی از آن‌ها مورد استناد خبرگزاری‌های داخلی نیز قرار گرفت. برای مثال، خبری به‌نقل از نیویورک‌تایمز در فضای مجازی منتشر شد که سران سه قوه و مقام‌های ارشد جمهوری اسلامی در دیدار با مقام رهبری خواستار این شدند که مخالفت خود را با مذاکرات غیرمستقیم کنار بگذارند. چراکه معتقدند خطر بروز جنگ با ایالات متحده و تشدید بحران اقتصادی ممکن است به سقوط جمهوری اسلامی منجر شود. **مهدی فضائلی**، **عضودفتر نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای**، این خبر را در راستای عملیات روانی و کذب خواند.

همچنین اخبار مختلف از سوی رسانه‌های گوناگون منتشر می‌شد که مدعی بود هیئت آمریکایی در صورت عدم موافقت با مذاکره مستقیم به عمان نخواهد آمد یا وارد گفت‌وگو نخواهد شد. در جریان برگزاری گفت‌وگو، خبرهایی به‌نقل از رسانه‌های عمانی منتقل می‌شد که حاکی از برگزاری جلسه به صورت مستقیم با مدعی انتشار جزئیاتی از مذاکرات مثل موضوعات مورد بحث بود. در نهایت اخبار به‌نقل از رسانه‌های عمانی نیز تکذیب شد.

▼ مذاکره مطلوب ایران

فاطمه مهاجرانی، **سخنگوی دولت** نیز با انتشار پستی در شبکه توییت (ایکس) به وقایع روز گذشته مسقط واکنش نشان داد: «مذاکره مطلوب ایران یعنی گفت‌وگوی دقیق، بدون هیاهو. هر پیام، اول مکتوب و روشن؛ بدون نمایش، بدون حاشیه. این کار راه روایت‌سازی غیرمستند را برای مخالفان مذاکرات متوقف می‌کند. ایران قالب مذاکره را خودش انتخاب کرده؛ این یعنی عقابیت دیپلماتیک برای امروز.»

▼ به احتمال توافقی با ترامپ خوشبین هستم

صاقق زیباکلام، **استاد بازنشسته علوم سیاسی دانشگاه تهران** درباره مذاکرات جاری در عمان به خبرنگار هم‌میهن گفت: «اگر شرط‌بندی در جمهوری اسلامی آزاد بود من هر دو داشتم و نداشتم روی این شرط‌بندی می‌کردم که اولاً مذاکره صورت می‌گیرد و ثانیاً این که در نهایت به توافق منجر خواهد شد. از چند ماه قبل ایسن موضوع را مطرح کردم. چراکه معتقدم دو طرف اصلی یعنی رهبر ایران و رئیس‌جمهور آمریکانی خواهند کار به‌رورویی بکنشد. تنها کسانی که می‌خواهند کار به‌درگیری بکشند و مذاکرات به نتیجه نرسد، تانیاو، تندروهای آمریکایی، اپوزیسیون جمهوری اسلامی، نیروهای سلطنت‌طلب و آن دسته از ایرانیانی هستند که امیدوار بودند درگیری به وجود بیاید و از رهگذر آن گشایشی ایجاد شود. اگر هم به‌زعم آنان این درگیری به سقوط سیستم منجر نشد، فضا کمی باز شود. اما این گروه آخر از ایرانیان نمی‌دانند این درگیری بهای سنگینی برای زیرساخت‌های ایران از نیروگاه‌ها تا نفت و گاز و پتروشیمی دارد. بعد از آن آسیب‌ها دیگر فرقی نمی‌کند چه کسی بر سر کار باشد. جز ده‌ها سال خرابی چیزی به بار نمی‌آورد. با توجه به اینکه طرفین اصلی نمی‌خواهند درگیری اتفاق بیفتد، دو طرف مقداری از خواسته‌هایشان کوتاه خواهند آمد و کار به توافق می‌کشد.»

او تاکید کرد: «اما چارچوب این توافق احتمالی با چارچوب برجام متفاوت

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک

گزارش یک